

La presentación

Momento de la presentación del libro. ■ Foto: IVÁN MUÑOZ

› 'Un impuls a l'anàlisi econòmica del turisme: homenatge al professor Antoni Sastre'

Presentan un libro en homenaje al profesor Antoni Sastre, un pionero en economía del turismo

R.L

La UIB presentó el libro *Un impuls a l'anàlisi econòmica del turisme: homenatge al professor Antoni Sastre*, a cargo de los doctores Jaume Rosselló, coordinador del libro; Eugeni Aguiló, que ha escrito el prólogo; Francesc Sastre, autor de algunos capítulos del mismo y hermano del profesor Antoni Sastre; y Maria Tugores, directora del Departament de Economia Aplicada de la UIB.

La idea de este libro nació en 2005, tras el fallecimiento del profesor Sastre, cuando sus compañeros decidieron rendirle un homenaje reco-

giendo su obra y sus trabajos. El libro incluye también aportaciones de amigos con los que compartió tareas docentes y académicas.

Y es que a Antoni Sastre se le considera «un pionero», pues «se dedicó a una asignatura llamada Economía del Turismo, que ahora no sorprende pero que cuando él empezó fue muy pionera, no existía ninguna otra a nivel nacional o internacional», asegura Jaume Rosselló.

Antoni Sastre (Palma, 1949-2005) ingresó en la UIB en 1982 y s, contribuyó a poner en marcha la Escola de Turisme y la licenciatura de Administració d'Empreses.

Antoni Sastre i l'anàlisi del turisme a les Balears

CLIMENT PICORNELL

El turisme ens ha canviat de dalt fins a baix: del cor a la fesomia. Constatar com ha anat aquest procés ha estat la tasca que ha involucrat un conjunt divers de personatges. Ahir vespre es va presentar el llibre en homenatge a l'economista i professor Antoni Sastre i Albertí (1949-2005), *Un impuls a l'anàlisi econòmica del turisme*, que el Departament d'Economia Aplicada de la Universitat de les Illes Balears ha dedicat a la seva memòria. Coordinat per Jaume Rosselló, és un aplec d'aportacions de professors i amics seus, amb el leïtmotiv de la investigació sobre el fet turístic.

El Dr. Sastre fou un pioner en els estudis del turisme, no exactament com Miquel dels Sant Oliver ("Còmodes hostatgeries, en els punts més difícils de Mallorca oferir una perpètua abundor...", 1891) ni Bartomeu Amengual ("La indústria dels forans, lluny de ser matèria pecaminosa, constitueix un dels negocis més lícits i honestos...", 1903), que inauguren una línia de reflexió sobre la significació del turisme a les Illes Balears. També el Foment del Turisme (1905), la revista *La Nostra Terra* abans de la Guerra Civil, les primeres assemblees turístiques (1951, 1953), Rafel Alcover (*El turismo como fuente de riqueza*, 1958), etc. en foren també uns precursors; sense que hi manquessin ja les veus crítiques: Joan Mascaró des de la Universitat de Cambridge, el 1960, ja advertia que "el turisme va mantant Mallorca per l'egoisme brutal de fer diners". És cert, també, que durant els anys setantes B. Barce-

ló, des de la Cambra de Comerç, bancs, caixes (a 1973, Sa Nostra inicia la sèrie *Evolució econòmica*) i sindicats (és important l'*Anàlisi socioeconòmic de la hosteleria en Balears*, 1970), marquen la via dels estudis turístics pioners. Però em volia referir, més específicament, a quan ja s'engega una via acadèmica en l'estudi del turisme.

Antoni Sastre fou un d'aquests primers estudiosos: inicià la seva tasca d'anàlisi del fet turístic des de molt prest. Tant en el vessant aplicat, ja al 1978, per exemple, en el *Pla d'ordenació de l'oferta turística de Menorca i Eivissa*, com en el de la recerca i l'ensenyament. I això ho féu quan poca gent ho feia i, diria més, quan pels mandarins acadèmics fer recerca sobre turisme estava malvist. Era una temàtica menystinguda i, més diré, feia com a lleig en el currículum d'un professional universitari. Ho sé,

Com a pioner, en féu un currículum primerenc i dens amb la seva tesi doctoral, de 1988

com ell i com altres. Quan vaig proposar la formació del grup especialitzat en turisme i oci a l'Associació de Geògrafs Espanyols, hi va haver incomprensió: rural, industrial, urbà, eren etiquetes benèdics; turisme, massa novedosa, com si fos una "pseudociència", parafraçant Mario Bunge. Però juntament amb catalans, valencians, andalusos i canaris, tant geògrafs com economistes i sociòlegs érem ja ben conscients que, o fèiem recerca sobre el turisme, o no s'entenia res del que estava passant als nostres territoris i en les nostres economies. Antoni Sastre, per tant, en féu un currículum primerenc, i dens. La seva tesi doctoral, *Estructura, conducta i resultats del mercat turístic balear*, és de

1988. Com bé assenyala Eugeni Aguiló en el pròleg, s'ha d'esmentar especialment el seu treball durant vint anys (1984-2004) en les *Enquestes de despesa turística*, les quals en un entorn de molt poca informació turística en l'àmbit estatal, fornien d'un instrument que permetia conèixer dades rellevants sobre els nostres visitants. La seva tasca com a professor el lliga als estudis de turisme de la UIB, que ara compten amb un bon planter d'investigadors. Li hagués agradat veure-ho.

Record bé el darrer pic que parlàrem -dins el despatx del seu germà Francesc, a l'Escola d'Hotelleria-. Acabava d'arribar de la Xina, on teníem un projecte d'investigació, corprès encara per les dimensions del colós asiàtic. En contava que havia perdut un tren ràpid que l'havia de dur a l'aeroport de tornada. En aquells dies, estàvem aficats en la redacció de l'obra *Turisme: territori i societat*, que el *Diari de Balears* entregava cada diumenge als seus lectors. Una bona partida de fascicles són redactats per ell: magnífics resums i estats de la qüestió sobre oferta turística bàsica, estructura de l'empresariat hotelier, les cadenes hoteleres, els fluxos i la despesa turística, els perfils i les motivacions dels turistes, els majoristes de viatges, la relació del turisme amb l'agricultura, la indústria i el terciari... En redactàrem junts *Política econòmica i turisme*, on recordàvem que no fou fins molt tard que les administracions públiques s'adonaren que el turisme necessitava mesures reguladores, des de la Unió Europea, passant per l'Estat i les comunitats autònomes, fins als municipis. Sempre entregà el treball a temps. Mai se l'havia de pregar; era una de les característiques de la seva manera de fer feina.

Antoni Sastre, a més de gran coneixedor de fet turístic de les Balears, era un dels nostres en un temps en què fa mal saber qui són els nostres. Vull dir que era home de bon natural, calmat, però de conviccions fermes de país, fidel llegidor d'aquest diari, un banyalbufari empeltat a Ciutat. Els diversos articles que trobareu en aquest llibre d'homenatge són avinents per recordar-lo i fer esment del seu paper de baula i de mestre en la investigació turística, tant la més tècnica com la més crítica. •

Comenta aquest article a www.dbalears.cat

UNIVERSIDAD

Libro-homenaje al profesor Antoni Sastre

■ Cuatro doctores de la Universitat de les Illes Balears (UIB) han escrito el libro *Un impuls a l'anàlisi econòmica del turisme: homenatge al professor Antoni Sastre*. La obra, cuya presentación se programó para ayer por la tarde, incluye aportaciones de amigos y compañeros del profesor Antoni Sastre, fallecido en 2005 y vicedecano de la facultad de Ciencias Económicas de la UIB entre 1987 y 1995. Sastre fue un experto en el sector turístico. **REDACCIÓN PALMA**